



A. br. 1/2024

Izorno veće za žalbe i predstavke (IPŽP), sastavljen od sudija, Hajriz Hoti predsedavajući, Burim Ademi, Kimete Kicaj, Franciska Žitija-Ymeri i Arsim Hamzaj članovi, odlučujući o žalbama predstavnika političkog subjekta Pokreta Samoopredeljenje sa sedištem u Prištini, podnetim od Alim Rama, Qendrim Krasniqi centar u Velikoj Britaniji, Fahri Beqa centar u Nemačkoj, Zenel Zeneli centar u Švedskoj, Qendresa Sadriu centar u Švajcarskoj, Kastriot Gjoni centar u Francuskoj, Edmond Pruthi centar u SAD, Kaltrina Lajqi centar u Norveškoj i Bernarda Radončić centar u Danskoj, podnete protiv odluke Centralne izborne komisije (CIK), br. 01/1305-2024, od datuma; 29.08.2024, za usvajanje liste biračkih mesta van Kosova, broja biračkih mesta i maksimalnog broja birača, na sednici veća održanoj 03.09.2024. godine doneta je;

ODLUKA

Odbijaju se kao nedozvoljeno žalbe predstavnika političkog subjekta Pokreta Samoopredeljenje, sa sedištem u Prištini A.br.1/2024, od 31.08.2024. godine, koju je podneo Alim Rama , A. br. 2/2024, od 31.08.2024. godine, koju je podneo Qendrima Krasnići, centar u Velikoj Britaniji A. br. 3/2024 od 31.08.2024. godine, koju je podneo Fahri Beqa , centar u Nemačkoj , A. br. 4/2024, od 31.08.2024. godine, koju je podneo Zenel Zeneli, centar u Švedskoj, A.nr. 5/2024, od 31.08.2024. godine , podneta od strane Qendresa Sadriu, centar u Švajcarskoj, A. br. 6/2024, od 01.09.2024.godine, koju je podneo Kastriot Gjoni, centar u Francuskoj, A. br 7/2024 od 31.08.2024. godine, koju je podneo Edmond Pruthi, centar u SAD, A. br. 8/2024, od 31.08.2024. godine, koju je podnela Klatrina Lajqi, centar u Norveškoj, A. br. 9/2024, od 01.09.2024. godine, podneta od Bernarda Radončića, centar u Danskoj, sa kojom su tražili da se odluka CIK-a Br.01/1305-2024, od datuma 29.08.2024, u vezi odluke o usvajanju liste biračkih centara van Kosova, broja biračkih mesta i maksimalnog broja birača, proglasiti nevažećim i naložiti CIK-u da postupi u skladu sa članom 96. stav 8. ZOI, uklanjajući ograničenje maksimalnog broja birača u biračkim centrima van Kosova, kao i doneti meritornu, obrazloženu odluku po ovom pitanju u saradnji sa Ministarstvom spoljnih poslova.

Obrazloženje

Dana; 31.08.2024, a dana 01.09.2024. godine, IPŽP je primio žalbe predstavnika političkog subjekta Alim; Rama iz pokreta Samoopredeljenje sa sedištem u Prištini, Qendrim Krasnići, centar u Velikoj Britaniji, Fahri Beqa centar u Nemačkoj, Zenel Zeneli centar u Švedskoj, Qendresa Sadriu centar u Švajcarskoj, Kastriot Gjoni centar u Francuskoj, Edmond Pruthi centar u SAD, Kaltrina Lajqi centar u Norveškoj, Bernarda Radončić centar u Danskoj, podneta protiv odluke Centralne izborne komisije (CIK), broj 01/1305-2024 od 29. avgusta 2024. godine, kojom tvrde da je CIK od 29. avgusta 2024. godine na 46. sednici za 2024. godine doneo odluku o osvajanju liste biračkih centara Van Kosova broj biračkih mesta i maksimalni broj birača, gde je u tački I Odluke navedeno: „ Usvaja se spisak biračkih mesta van Kosova, broj biračkih mesta i maksimalan broj birača, za redovne izbore za Skupštinu Republike Kosovo, koja će se održati 09.02.2025.godine

Podnosioci pritužbe ističu da se na osnovu člana 119. stav 5. ZOI, s obzirom na značaj pokrenutog pitanja, „spreči teška nepravda”, smatrajući to „apsolutno neophodnim” pitanjem, koje spada „u njegovu nadležnost”. , podnosioci žalbe traže od IPŽP-a da ispita ovo pitanje, jer na osnovu člana 96. stav 8 ZOI,

koji citira: „CIK u saradnji sa Ministarstvom spoljnih poslova procenjuje fizičke prostore za svako diplomatsko predstavništvo i, u skladu sa utvrđenim kriterijumima, donosi odluku o broju biračkih mesta i broju biračkih mesta. birača za svako diplomatsko predstavništvo, najkasnije pet (5) dana od dana objavljivanja datuma izbora, gde CIK traži od MSP-a spisak svih diplomatskih predstavništava, zajedno sa potrebnim detaljima o prostoru objekata, gde je Ministarstvo spoljnih poslova dužno da CIK-u dostavi sve tražene informacije u roku od tri (3) dana, od dana prijema zahteva. MSP prilagođava prostore objekata diplomatskih misija biračkim mestima prema kriterijumima koje utvrđuje CIK“.

Shodno tome, u prvom koraku, procenu fizičkog prostora za svako diplomatsko predstavništvo vrši CIK u saradnji sa Ministarstvom spoljnih poslova (MSP), a tek u drugom koraku CIK, takođe u saradnji sa MSP, donosi odluku o broju biračkih mesta i birača.

Podnosioci žalba ističu da je ovom odlukom CIK napravio grešku u koracima, budući da nije uzeo u obzir radnje i zakonske obaveze MSP-a u vezi sa tim, te je stoga done jednostranu i arbitrarnu odluku.

Dakle, prema navodima podnosioca pritužbe, prema zakonskom zahtevu člana 96. stav 8. ZOI, MSP je u zakonskim rokovima dostavilo CIK-u putem mejla, ali i na fizičkim sastancima, spisak biračkih centara sa brojem birača koji mogu da glasaju u onim centrima za glasanje van Kosova gde je MSP, u zakonskom roku prema stavu 8. člana 96. ZOI, MSP odgovorilo na zahtev CIK-a. Pored toga, MSP je putem mejla, 26. avgusta 2024. godine, prosledio CIK-u spisak svih diplomatskih predstavništava Republike Kosovo i mogući broj birača koji mogu da glasaju u prostorima ovih diplomatskih misija koje, na osnovu nadležnosti i prava koja proizilaze iz međunarodnog prava (Bečka konvencija o diplomatskim odnosima iz 1961. godine), garantuje da ih MSP može obezbediti u odgovarajućim zakonskim rokovima, kao i pregled svih diplomatskih misija Republike Kosovo.

Podnosioci pritužbe ističu da je na osnovu ovih konkretnih činjenica jasno da donošenje rešenja od strane CIK-a nije obavljeno u saradnji sa MSP- kako je propisano članom 96. stav 8 ZOI, stoga je odluka CIK-a proizvoljna, nezakonita, nerazumna i diskriminatorna u odnosu na birače van Kosova, budući da je pravo glasa pravo garantovano članom 45. Ustava Republike Kosovo. I da to pravo niko nema pravo da ograniči, osim kada je ograničeno sudskom odlukom.

Podnosioci pritužbe traže od IPŽP-a da proglasi nevažećim odluku Br. 01/1305-2024, od 29.08.2024. godine, i naloži CIK-u da postupi u skladu sa članom 96. stav 8 ZOI, kojim se otklanja ovakvo ograničenje maksimalnog broja birača u biračkim centrima van Kosova, kao i donosi meritornu, obrazloženu odluku po ovom pitanju u saradnji sa Ministarstvom spoljnih poslova.

Kao dokaz priložili su priloge: odluku CIK-a od 29.08.2024. godine, biračke centre u diplomatskim predstavništvima Republike Kosovo, za izbore za Skupštinu Kosova koji će se održati 9. februara 2025. godine, mejlove poslanih od strane Ministarstva spoljnih poslova 28. avgusta 2024. godine na adresu CIK, Ministarstvo spoljnih poslova – Predložena lista za CIK, Spisak opštih tehničkih profila objekata, Email poslat od CIK-a Ministarstvu spoljnih poslova 26.08.2024.godine.

Centralna izborna komisija u odgovoru na pritužbu pojašnjava celokupni tok procesa koji je razvila, ističući da je na svom sastanku utvrdila maksimalan broj birača u svakom diplomatskom predstavništvu, oslanjajući se na kapacitet svakog diplomatskog predstavništva, gde podatke o fizičkim kapacitetima ambasada i konzulata poslalo je Ministarstvo spoljnih poslova, gde je prema CIK-u maksimalan broj sunarodnika koji se mogu registrovati da glasaju na biračkom mestu. 1000, a prema procenama fizičkih kapaciteta diplomatskih predstavništava, glasanje će biti organizovano u 35 diplomatskih predstavništava u 22 zemlje. U svom odgovoru, CIK navodi da je u cilju učešća što većeg broja birača u izbornom procesu birača koji žive u inostranstvu predviđeno pružanje tri mogućnosti, glasanje putem pošte u poštanskim sandučićima otvorenih od CIK-a u inostranstvu (u

diplomatska predstavništva); i glasanje putem pošte u poštansko sanduče CIK-a. U svom odgovoru pojašnjava da je fizičko glasanje u diplomatskim predstavništvima, na osnovu zakona, određeno da se vrši nakon pretvaranja diplomatskih predstavništava ili njihovih prostora u biračke centre, ali na osnovu kriterijuma koje utvrđuje CIK, a na osnovu zakonske odredbe koje omogućavaju fer i efikasan izborni proces, bez povrede prava građana da slobodno glasaju. Naglasio je da prema CIK-u članom 96. stav 8. ZOI, odluku o broju biračkih mesta i broju birača za svako diplomatsko predstavništvo donosi CIK, dok sa Ministarstvom spoljnih poslova vrši zajedničku procenu fizičkih prostora. Uredba o glasanju van Kosova, u članu 3, stav 7, predviđa da na osnovu procene kapaciteta za glasanje u diplomatskim predstavništvima, CIK utvrđuje maksimalan broj birača za svako diplomatsko predstavništvo, određeno kao birački centar, dok: stav 8 Uredbe o glasanju van Kosova, predviđa mogućnost popunjavanja navedenog broja i kako postupiti nakon dostizanja maksimalnog broja birača u diplomatsko predstavništvo. U ovom slučaju, podnosilac će biti upućen u druge načine glasanja. Stoga, na osnovu ovih odredbi i dotičnih okolnosti, CIK je bez odlaganja na sednici br.46/2024 datuma: 29.08.2024.godine usvojio spisak Glasačkih centara van Kosova, kako bi se poštovao kriterijum prema fizičkim mogućnostima diplomatskih predstavništava i da se garantuje da će objavljivanje spiskova biti obavljeno na način koji građanima omogućava da ostvare svoje zakonsko pravo da se prijave za registraciju u najkraćem mogućem roku kao glasači u inostranstvu. Kao dokaz, priložio je odluku CIK-a br. 01/1305/2024 od 29. avgusta 2024. godine o usvajanju spiska biračkih centara van Kosova, broja biračkih mesta i maksimalnog broja birača.

Veće, u smislu člana 6. stav 6. Uredbe o postupku za podnošenje i rešavanje žalbi IPŽP-a, i člana 84. stav 1. Zakona br. 05/L-031 o opštem upravnom postupku, radi uštede postupka, spojio pritužbe A.br.1/2024 od datuma 31.08.2024. godine, A.br.2/2024 od datuma 31.08.2024. godine, A.br.3/2024 od datuma 31.08.2024. godine, A.br.4/2024. od datuma 31.08.2024. godine, A.br.5/2024 od datuma 31.08.2024. godine, A.br.6/2024 od datuma 01.09.2024. godine, A.br.7/2024 od datuma 31.08.2024. godine, A.br.8/2024 od datuma 31.08.2024. godine, A.br.9/2024 od datuma 01.09.2024. godine, i rešene su jednom odlukom, pa se postupci po ovim žalbama vode pod zajedničkim znakom A.nr.1/2024, zbog iste prirode pitanja, kako u pogledu sadržaja, tako i u pogledu zahteva koje podnose apelanti.

Veće, nakon preliminarnog razmatranja pritužbi podnosilaca pritužbi, konstatuje da iste nisu dozvoljene.

Da bi procenila dozvoljenost podnošenja pritužbi podnosilaca pritužbi, veće se pozvalo na Zakon br.08/L-228 o opštim izborima u Republici Kosovo, odnosno na član 119 stav 3, koji propisuje da „*IPŽP odlučuje za sve žalbe na odluke CIK-a, izričito definisane ovim zakonom*“. Dok protiv kojih se odluka CIK-a može uložiti žalba precizirano je članovima 27.6, 39.3, 41.5, 46, 51.4, 54.8, 69.7, 77.5, 80.3, 94.2, 98.3, 100.3, 102.1, 105.1, kao i one koje su definisane članom 9 Uredbe br. 01/2024 o postupku za razmatranje i rešavanje žalbi.

Prema oceni Komisije, iz tumačenja odredbi Zakona br. 08/L-228 o opštim izborima u Republici Kosovo, nijednom zakonskom odredbom nije utvrđeno da se na odluke ove prirode CIK-a može uložiti žalba, odnosno, odluka CIK-a za usvajanje liste biračkih centara van Kosova, broja biračkih mesta i maksimalnog broja birača, u tom smislu, veće ocenjuje da predmetni predmet ne spada u kategoriju odluka CIK-a na koje se može uložiti žalba IPŽP-u, te su stoga i žalbe nedozvoljene.

Tvrđnje podnosilaca pritužbi u kojima se traži da se ove pritužbe ispituju na osnovu člana 119. stav 5, Veće ocenjuje da ova zakonska odredba ne stvara nadležnost za razmatranje žalbi od Panela u smislu odluke ove prirode, kada žalba na odluku CIK-a nije izričito predviđena, ali jasno pojašnjava da samo stvari koje su u nadležnosti IPŽP-a. Dakle, na osnovu ovog člana ove zakonske odredbe, jasno je precizirano da se ispituju samo pitanja koja su u nadležnosti IPŽP-a, stoga podnesene tvrdnje nisu u nadležnosti IPŽP-a.

Stoga, iz gore navedenih razloga, u skladu sa članom 13 stav 3 IPŽP Uredbe br. 01/2024 o postupku razmatranja i rešavanja prigovora, kao i članom 119 stav 3 Zakona o opštim izborima u Republici Kosova, Veće je odlučilo kao u dispozitivu ovog rešenja, odbijajući žalbe kao nedozvoljene.

Izborni panel za žalbe i podneske

A. br. 1/2024, dana 03.09.2024. godine

Predsedavajući veća

Hajriz Hoti

Pravni savet: Protiv ove odluke dozvoljena je žalba u skladu sa članom 118 stav 4 ZOI, u Vrhovnom sudu Kosova, u roku od četrdeset osam (48) sati od trenutka prijema-dobijanja ove odluke.